

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/140/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1319200145
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1319200145.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členov senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: M. R., U. N. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom: Vazovova č. 7/A, Bratislava, dieťa rodičov - navrhovateľka/matka: N. R., A. U., U. N. XX.XX.XXXX, R.: T. XXXX/XX, R., zastúpená Záhradníková.SK s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom: Štefanovičova 12, Bratislava, otec: U. R., U. N. XX.XX.XXXX, R.: E. X, XXX XX, Z., R. N., zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Iveta Kalinová, so sídlom: Cukrová 14, Bratislava, o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 16. januára 2019, č.k. 39P/5/2019 - 41, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 16. januára 2019, č.k. 39P/5/2019 - 41 vo výroku, ktorým súd prvej inštancie dočasne upravil styk otca s maloletou M. R., U. N. XX.XX.XXXX vždy posledný víkend v kalendárnom mesiaci v sobotu od 10:00 hod. do 16:00 hod, v sídle Linky detskej istoty, n.o. s tým, že matka sa zaväzuje maloletú odovzdať v určenom čase poverenému pracovníkovi a po skončení realizácie styku si maloletú vyzdvihnúť, p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava III uznesením zo dňa 15.07.2019, č.k. 13P/89/2019-85 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú M. R., U. N. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matke na čas do právoplatného rozhodnutia v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností. Druhým výrokom súd prvej inštancie dočasne upravil styk otca s maloletou M. R., U. N. XX.XX.XXXX vždy v posledný víkend v kalendárnom mesiaci v sobotu od 10:00 hod. do 16:00 hod, v sídle Linky detskej istoty, n.o. s tým, že matka sa zaväzuje maloletú odovzdať v určenom čase poverenému pracovníkovi a po skončení realizácie styku si maloletú vyzdvihnúť. Posledným výrokom súd prvej inštancie návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo zvyšku zamietol.

2. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia svojho uznesenia uviedol, že na súde prvej inštancie je zároveň vedené konanie o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej M. pod sp. zn. 37P/291/2017 a výkon rozhodnutia vo veci maloletej M. vedený pod sp.zn. 38Em/6/2018.

3. Skutkovo matka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tvrdením, že vzhľadom k prebiehajúcej konaniu o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, ktoré trvá dlhší čas je potrebné upraviť okrem výživného, ktoré bolo určené neodkladným opatrením, sp.zn. 37P/247/2018 a to konkrétne sumou vo výške 100,- € mesačne, aj ďalšie skutočnosti týkajúce sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, a to zverenie maloletej do osobnej starostlivosti jedného z rodičov a úpravu styku. Styk otca s maloletou je aktuálne upravený na základe dohody schválenej rozsudkom Vrchného krajského súdu Stuttgart sp.zn. 11UF 233/17: 21F 927/16 AG Nürtingen zo dňa 12.04.2018. Matka uviedla, že otec sa s maloletou videl naposledy v máji 2018 na 4 hodiny v priestoroch Linky detskej istoty v prítomnosti tretej osoby. Druhé stretnutie by sa malo realizovať po vzájomnej

dohode rodičov zo dňa 26.01.2019. Od posledného stretnutia otca s maloletou sa podľa matky otec s maloletou odcudzili. Ak by sa postupovalo podľa dohody, kde na ďalšom stretnutí by mal otec právo styku s maloletou bez tretej osoby, vyslovuje matka obavu, že otec maloletú unesie, alebo ak by s ňou aj ostal v rámci územia SR, no nechcel by jej ju vrátiť, mala by problém domáhať sa vrátenia maloletej bez súdneho rozhodnutia o zverení do jej osobnej starostlivosti. Svoje obavy vyvodzuje matka z vyhrážok otca, že budú v prípade maloletej uplatňované zákony Bosny a to je možné podľa matky len v prípade, ak by sa tam s maloletou presťahoval. Otec má v Bosne ženu, druhé dieťa a chce sa tam presťahovať. Matka tiež poukázala na správanie otca voči nej a maloletej, za čo bol rozsudkom prvoinštančného súdu Nürtingen, č.k. 1 Cs 22 Js 91995/16 uznaný za vinného z ublíženia na zdraví v dvoch prípadoch. Vzhľadom na uvedené žiada matka o zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti a to do času právoplatného rozhodnutia súdu v konaní o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, upraviť styk otca s maloletou a to tak, že vždy v posledný víkend v kalendárnom mesiaci v sobotu od 10:00 hod do 16:00 hod. v sídle Linky detskej istoty, n.o. s tým, že matka sa zaväzuje maloletú odovzdať v určenom čase poverenému pracovníkovi a po skončení realizácie styku si maloletú vyzdvihne a otcovi sa zakazuje vycestovať s maloletou mimo územia SR bez písomného súhlasu matky maloletej.

4. Súd prvej inštancie v rámci svojho odôvodnenia sa oboznámil s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, pripojenými listinnými dôkazmi, obsahom spisov vedených pod sp.zn. 37P/291/2017 a sp.zn. 38Em/6/2018 a po preskúmaní veci dospel k záveru, že v časti zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky a v časti úpravy styku maloletej s otcom je návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dôvodný a vo zvyšku návrh matky zamietol ako nedôvodný.

5. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, § 326 ods.1, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 328 ods.1, § 329 ods. 1, § 331 ods. 1 § 334 CSP a § 367 ods.1, 2, 3, § 58 CMP, § 35 Zákona o rodine a vecne tým, že súd prvej inštancie má za to, že zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matke je nevyhnutné z hľadiska ustálenia pomerov na strane maloletej, a tiež z hľadiska súladu s faktickým stavom. Naliehavý právny záujem na bezodkladnú zmenu úpravy pomerov v časti styku otca s maloletou od rozsudku Vrchného krajského súdu Stuttgart sp.zn. 11UF 233/17: 21F 927/16 AG Nürtingen zo dňa 12.04.2018, ktorým bola schválená dohoda medzi rodičmi o úprave styku vyplýva z dôvodnej obavy, že by bolo ohrozené zdravie, psychický a fyzický vývin maloletej. Nakoľko bol otec uznaný za vinného z ublíženia na zdraví rozsudkom prvoinštančného súdu Nürtingen, č.k. 1 Cs 22 Js 91995/16, od posledného stretnutia otca s maloletou uplynul dlhý čas, maloletá si na otca veľmi nespomína, nepýta sa naňho a je výlučne naviazaná na matku, je v záujme maloletej, aby sa styk realizoval za prítomnosti tretej osoby. Vo zvyšku súd návrh matky zamietol ako nedôvodný, nakoľko z návrhu matky je zrejmé, že matka chce zabrániť otcovi vycestovať s maloletou mimo územia Slovenskej republiky bez jej písomného súhlasu. Z ustanovenia § 35 Zákona o rodine vyplýva, že ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny a iných skutočnostiach uvedených v danom ustanovení, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd. Z daného ustanovenia je zrejmé, že o bežných záležitostiach týkajúcich sa maloletého dieťaťa je oprávnený rozhodovať každý z rodičov samostatne aj bez súhlasu druhého rodiča. Len ak ide o podstatnú vec, je potrebné zistiť názor druhého rodiča, či s úkonom zastupujúceho rodiča súhlasí, a pokiaľ by rodič vyslovil nesúhlas, v tom prípade by boli splnené podmienky podľa ustanovenia § 35 Zákona o rodine. V danom prípade však dané podmienky splnené nie sú, nakoľko si matka nevyžaduje nahradenie súhlasu otca, čiže rodiča, ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti, na rozhodnutie o podstatnej záležitosti. Súdna prax ustálila, že za podstatné záležitosti sa vždy považuje vysťahovanie maloletého dieťaťa do cudziny, nevylučuje to však posúdenie inej otázky týkajúcej sa maloletého ako otázky dôležitej.

6. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie otec, ktorý v rámci odvolania uviedol, že odvolanie podáva z dôvodov podľa § 365 CSP a § 62 CMP, keďže súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Otec má za to, že dôvody, ktoré uviedla matka vo svojom návrhu, sú nepravdivé. Predovšetkým nie je pravda, že úprava práv a povinností rodičov k maloletej absentuje, keďže bola upravená dohodou rodičov na zasadnutí Vrchného krajského súdu Stuttgart, sp.zn. 11 UF 233/17 dňa 12.4.2018 a potvrdená rozsudkom Vrchného krajského súdu Stuttgart dňa 16.4.2018. Obaja rodičia boli osobne prítomní pri uzavretí dohody dňa 12.4.2018. Po uzavretí dohody nedošlo k žiadnej zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali meniť rozhodnutie nemeckého súdu. Skutočnosť, že sa otec nevyjadril ku

konaniu o rozvod a úprave rodičovských práv a povinností, ktorá prebieha na prvoinštančnom súde pod sp.zn. 37P/291/2017, bola spôsobená tým, že matka vo svojom pôvodnom návrhu na rozvod zámerne uviedla nesprávnu adresu otca na adrese T. XX, Bratislava napriek tomu, že správnu adresu otca maloletej poznala a vedela, že preberá poštu na adrese Steibruchstrasse 9. Otec sa tak o návrhu matky nedozvedel včas. Otec v rámci svojho odvolania zdôraznil, že nie je tiež pravda, že sa maloletá M. otcovi odcudzila, a že sa naňho nepamätá, keďže na stretnutiach s otcom dňa 15.5.2018 a dňa 26.1.2018 v priestoroch Linky detskej istoty sa otcovi vrhla do náručia a po skončení styku nechcela, aby odišiel. Otec sa mnohokrát pokúšal dohodnúť s matkou stretnutie s maloletou, ale bezvýsledne. Svoje pokusy preukazuje mailami, ktoré matke posielal, pričom takýchto emailov je podstatne viac, ako preukazuje súdu. O kontakt s maloletou žiadal napríklad dňa 12.2.2018, 23.4.2018, 26.4.2018, 2.5.2018 a 21.9.2018. Termín stretnutia mal dohodnutý aj dňa 8.6.2018, čo mu potvrdili aj z Linky detskej istoty, n.o. Matku na základe toho požiadal o stretnutie dňa 24.5.2018 a 26.5.2018, na čo mu ona neodpovedala a tým zmarila styk. Dňa 30.6.2018 mala maloletá narodeniny. Otec cestoval do Bratislavy a chcel maloletej odovzdať darčeky. Otec počul, ako matka za dverami jej bytu zakrýva maloletej M. ústa, aby nemohla na otca volať. Matka darčeky pre M. neprevzala. Na stretnutí dňa 26.1.2018 v priestoroch Linky detskej istoty maloletá otcovi potvrdila, že jej matka zakrývala ústa, keď bol otec pri ich dverách a počula, že jej chcel odovzdať darčeky. Otec je toho názoru, že prvoinštančnému súdu nič nebránilo, aby si vyžiadal vyjadrenie z Linky detskej istoty, n.o., o tom, ako prebiehal styk otca s maloletou. Namiesto toho sa súd prvej inštancie uspokojil s tvrdeniami matky. Za závažné klamstvo zo strany matky považuje otec jej tvrdenie a doloženie „dôkazu“ o tom, že otec bol v Nemecku v trestnom konaní uznaný vinným z ublíženia na zdraví voči matke a maloletej. Otec predkladá súdu uznesenie Krajského súdu Stuttgart zo dňa 20.9.2017, sp.zn. 36 Ns Js 91995/16 (k rozsudku Okresného súdu Niirtingen 11 Cs 22 Js 91995/16), ktorým trestné konanie zastavil. Matka sa na tomto konaní zúčastnila aj so svojim otcom, ktorý ako konzul Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Berlíne autorizoval úradný preklad dňa 4.5.2018. Otec uviedol, že konzul C. U. je otcom matky, a teda obaja vedeli, že trestné konanie voči otcovi maloletej je zastavené. Rozhodnutiu Krajského súdu Stuttgart zo dňa 20.9.2017 predchádzal list od advokáta H. Chr. Arnsperger zo dňa 24.5.2017, v ktorom opísal skutočnosti týkajúce sa trestného konania voči otcovi, a v ktorom vyvrátil aj tvrdenia matky, ohľadne násilia otca a popísal aj výpovede svedkýň v trestnom konaní, ktoré opísali, že to bola práve matka, ktorá dieťa bila a nie otec. Údajnú zmenu pomerov sa matka snažila preukázať len svojimi tvrdeniami, že otec nemá záujem o maloletú, nebezpečenstvom únosu zo strany otca, prípadne vyhrážkami od otca maloletej. Nič však nenasvedčuje tomu, že by sa otec niečím vyhrážal, pričom napríklad z sms správy od otca, ktorú doložila ako dôkaz, nevyplýva žiadne nebezpečenstvo. Otec ďalej v rámci svojho odvolania uviedol, že podľa záznamu z neverejného zasadnutia Vrchného krajského súdu Stuttgart, sp.zn. 11 UF 233/17 zo dňa 12.4.2018, potvrdeného rozsudkom Vrchného krajského súdu Stuttgart dňa 16.4.2018 bola medzi matkou N. R. a otcom U. R. uzavretá a povolená súdom dohoda, ohľadne styku dieťaťa M. R. s otcom. Podľa záznamu Vrchného krajského súdu Stuttgart zo dňa 12.4.2018 sa matka aj otec osobne zúčastnili uvedeného neverejného zasadnutia. Podľa tejto dohody bol dohodnutý styk otca s maloletou M. nasledovne: Odporca má umožnený štvorhodinový styk s M. v Bratislave, počas dvoch rôznych sobotňajších predpoludní pod dohľadom. Organizáciu príslušných termínov si dohodne samostatne. Dva týždne po poslednom styku pod dohľadom sa uskutoční v Bratislave stretnutie bez dozoru, a to od piatka 17:00 hod do nedele 18:00 hod. Od tohto posledného styku bez dohľadu v Bratislave sa vždy v päťtýždňovom odstupe uskutočnia pravidelné styky bez dohľadu v Bratislave, a to vždy od soboty 12:00 hod do stredy 17:00 hod. Odporca sa zaväzuje, že v roku 2018 v rámci svojho styku nepodnikne žiadnu návštevu s M. v Bosne. Pre obdobie od 2019 sa zúčastnené osoby medzi sebou dohodnú na úprave styku počas prázdnin. Odporca počas termínov styku, s výnimkou dvoch stretnutí pod dohľadom, M. vyzdvihne u navrhovateľky a taktiež ju privedie naspäť. Navrhovateľka sa zaväzuje dieťa vydať odporcovi vždy v čase termínov styku. Zúčastnení sa dohodnú počas týždňov, keď nie je dohodnutý styk, umožniť jednorazový kontakt medzi odporcom a Lilien cez Skype alebo iné komunikačné zariadenie. Podľa úvodného bodu 2) Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „Nariadenie“) Európska Rada v Tampere schválila zásadu vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí, ako základ na vytvorenie skutočného justičného priestoru a za prioritu označila právo styku s dieťaťom. Podľa úvodného bodu 23) Nariadenia Európska Rada v Tampere vo svojich záveroch (bod 34) usúdila, že rozsudky v oblasti rodinnoprávnych sporov sa majú „automaticky uznávať v celej únii bez ďalšieho konania alebo dôvodov na odmietnutie výkonu“. Práve kvôli tomuto rozsudky o práve styku a rozsudky o návrate, ktoré boli osvedčené v členskom štáte pôvodu, podľa ustanovení tohto nariadenia, sa majú uznať a vykonať vo všetkých členských štátoch, bez potreby akéhokoľvek ďalšieho

konania. Opatrenia na výkon takýchto rozsudkov sa naďalej spravujú vnútroštátnym právom. Podľa článku 1 ods. 2 písm. a) Nariadenia toto nariadenie sa uplatňuje a týka opatrovníckeho práva a práva styku s dieťaťom. Podľa článku 2) Nariadenia bod 7. pojem „rodičovské práva a povinnosti“ označuje všetky práva a povinnosti týkajúce sa osoby alebo majetku dieťaťa, ktoré nadobudla fyzická osoba alebo právnická osoba rozsudkom, zo zákona alebo na základe dohody, ktorá má právne účinky. Tento pojem zahŕňa opatrovnícke právo a právo styku s dieťaťom; Podľa článku 41 ods. 1 Nariadenia právo styku uvedené v článku 40 ods. 1 písm. a), priznané vykonateľným rozsudkom vydaným v členskom štáte, sa uznáva a je vykonateľné v inom členskom štáte bez potreby vyhlásenia za vykonateľné a bez možnosti namietať proti jeho uznaniu, ak bol rozsudok osvedčený v členskom štáte pôvodu podľa odseku 2. Keďže o styku otca s maloletou už rozhodol nemecký súd, z uvedených ustanovení Nariadenia vyplýva, že súd prvej inštancie nemá právomoc rozhodovať o úprave styku a nemá právomoc nariadiť neodkladné opatrenie týkajúce sa úpravy styku otca s maloletou. Súd síce môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania, ale z ustanovenia § 329 ods. 1 CSP vyplýva, že súd môže pred nariadením neodkladného opatrenia vypočuť strany. Otec je toho názoru, že súd prvej inštancie si mal vyžiadať vyjadrenie z Linky detskej istoty, n.o., o tom, ako prebiehal styk otca s maloletou. Otec v rámci svojho odvolania uviedol, že prvoinštančný súd poukázal na ustanovenie § 35 Zákona o rodine, avšak o úprave rodičovských práv a povinností už rozhodol nemecký súd. Vzhľadom na Nariadenie nemal súd prvej inštancie rozhodnúť o úprave styku. Naliehavosť úpravy pomerov podľa názoru otca nie je daná, keďže existuje dohoda rodičov v tejto veci schválená nemeckým súdom. Súd prvej inštancie uviedol, že nie je možné vydať neodkladné opatrenie len na základe návrhu bez toho, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku. Prvoinštančný súd však základné skutočnosti nijako neosvedčil. Z uvedeného nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by zjavne ohrozovali práva dieťaťa. Otec má za to, že súd prvej inštancie neskúmal ani sa nijako nezamýšľal nad tým, prečo matka uzavrela v Nemecku dohodu o styku otca s maloletou napriek tomu, že táto dohoda bola uzavretá dňa 12.4.2018, avšak matka predložila súdu rozsudok trestného súdu zo dňa 9.1.2017. Pokiaľ by bolo pravdivé tvrdenie matky, že otec bol uznaný vinným z ublíženia na zdraví, je prekvapujúce, že by matka po roku od odsúdenia otca súhlasila s dohodou o úprave styku. Z toho dôvodu nie je možné akceptovať naliehavý právny záujem odôvodnený obavou, že by bolo ohrozené zdravie, psychický a fyzický vývin maloletej. Prvoinštančný súd tak bez toho, aby sa zamýšľal nad súvislosťami, uveril nelogickým a nepravdivým tvrdeniam matky, a tým závažne zasiahol do práv dieťaťa a otca zaručených Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z dôvodov uvedených v tomto odvolaní otec žiada, aby odvolací súd neodkladné opatrenie pod sp.zn. 39P/5/2019 nariadené dňa 16.1.2019 zrušil.

7. Matka sa vyjadrila k odvolaniu otca a uviedla, že chce upozorniť na fakt, že otec vo svojom odvolaní vyslovene nešpecifikuje rozsah odvolania tj. jasne neuvádza, voči ktorým výrokom uznesenia sa odvoláva. Z obsahu jeho odvolania je zrejmé, že svoje odvolanie postavil na existencii dohody zo Stuttgartu zo dňa 12.04.2018 (ďalej len „dohoda“), ktorá však neobsahuje ani jednu zmienku o zverení maloletej do starostlivosti matky, obsahuje výlučne ustanovenia o styku otca s maloletou. Rovnako otec svoj nesúhlas so zvereníím maloletej do osobnej starostlivosti matky nespomína ani v texte svojho odvolania a vyjadruje sa v ňom výlučne k otázke styku s maloletou. Z týchto dôvodov je potrebné vychádzať z predpokladu, že otec podáva svoje odvolanie len voči II. výroku uznesenia a I. výrok odvolaním nenapáda. Prvý aj tretí výrok by mali teda nadobudnúť právoplatnosť. Matka uviedla, že z obsahu dohody je absolútne zrejmé, že súd žiadnym spôsobom nezavádzala keď uviedla, že komplexná úprava rodičovských práv a povinností k maloletej absentovala, keďže dohoda obsahovala len určité ustanovenia ohľadom styku otca s maloletou, a ako poukáže nižšie, ani tieto neboli v praxi vykonateľné vzhľadom na ich nie celkom jasnú formuláciu. Táto dohoda teda obsahuje viacero väd, na ktoré považuje za potrebné poukázať. V prvom rade, súdy v Nemecku nemali právomoc o takejto dohode vôbec konať, keďže v zmysle čl. 8 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 (ďalej len „Nariadenie“): „Súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.“ Keďže s maloletou od októbra 2017 preukázateľne matka žije na Slovensku, majú tu centrum svojho života, a teda v čase konania o dohode na Slovensku žili už 7 mesiacov, právomoc konať vo veci rodičovských práv a povinností mal preto jednoznačne slovenský súd. A teda v tomto prípade došlo k procesnému pochybeniu zo strany nemeckého súdu, keďže v zmysle čl. 17 Nariadenia: „Ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.“ Ďalšou vadou tejto dohody, v dôsledku ktorej by jej uplatnenie v praxi bolo problematické je nepresná špecifikácia realizácie styku, keďže napr. v písm. a)

stanovuje, že otec má právo stretnúť sa s maloletou „dve rôzne sobotné popoludnia“, ale už nešpecifikuje ktoré, alebo v písm. c) stanovuje, že sa „budú uskutočňovať pravidelné styky v Bratislave v rozpätí piatich týždňov, vždy od soboty 12.00 hod. do stredy 17.00 hod.“, kde takisto možno dospieť k neistému výkladu. Naopak, uznesením súdu prvej inštancie sa styk otca s maloletou presne zastabilizoval, čo sa týka dní aj časov stretnutí, a aktuálne teda neexistuje žiadna pochybnosť o tom, kedy sa má styk realizovať. V tejto súvislosti matka poukázala na rozporné konanie otca, kedy na jednej strane tvrdí, že sa s ňou nevedel dohodnúť, a že s maloletou sa stretávať chce, no na druhej strane žiada o zrušenie uznesenia, ktoré mu styk garantuje a tým pádom žiada o navrátenie do stavu o ktorom tvrdí, že sa s matkou dohodnúť nemohol a styk preto nerealizoval. Matka uviedla, že ďalším podstatným faktom je, že akákoľvek dohoda (aj schválená súdom) ohľadom úpravy rodičovských práv a povinností nie je nezmeniteľná, a preto len samotný fakt, že takáto dohoda existuje, nie je bez ďalšieho dôvodom, pre ktorý by súd nemohol v danej veci konať a rozhodnúť. Práve naopak, ak dôjde medzičasom k podstatnej zmene pomerov, súd môže takéto rozhodnutie zmeniť. Skutočnosť, že právomoc v tejto veci má slovenský súd je nepochybná, keďže s maloletou žijú na Slovensku už takmer 1 a pol roka. Rovnako je nepochybné, že od uzavretia tejto dohody došlo k podstatnej zmene pomerov (spočívajúcej najmä v odcudzení otca s maloletou, v dôsledku uplynutia dlhého časového obdobia, bez vzájomného kontaktu), ktorú matka riadne preukázala, a ktorú v konečnom dôsledku potvrdil aj sám otec v odvolaní keď uviedol, že s maloletou sa videl v máji 2018 a následne až v januári 2019. Nie je teda pravdou ani tvrdenie otca, že by matka zmenu odôvodňovala len hrozbou únosu maloletej otcom, aj keď bezpochyby táto stále pretrváva, ako už preukázala vo svojom návrhu, na ktorý v tejto časti plne odkazuje a okrem faktu, že došlo k odcudzeniu otca s maloletou je táto ďalším dôvodom, pre ktorý bolo potrebné upraviť styk v prítomnosti tretej osoby, čo súd správne vyhodnotil. V súvislosti so zmenou pomerov však matka poukazovala hlavne na to, že najpodstatnejšou zmenou je, že došlo k takmer absolútnemu odcudzeniu otca a maloletej. Je zrejmé, že k odcudzeniu, ktoré matka popisovala vo svojom návrhu bezpochyby došlo, nakoľko uplynulo veľmi dlhé časové obdobie aj s ohľadom na fakt, že aj stretnutie v máji 2018 trvalo len 4 hodinky. A teda, v dôsledku zmeny pomerov tak nastala situácia, že v čase rozhodovania súdu o neodkladnom opatrení už existovali úplne iné pomery a táto dohoda už nebola ani v záujme maloletej, keďže pri jej realizácii by mohlo dôjsť k ujme na právach maloletej, ktorú vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia riadne popísala a osvedčila. Matka má za to, že otec svoje odvolanie postavil primárne na existencii tejto dohody, ktorá mala byť podľa názoru otca na Slovensku uznaná. Rozhodnutie nemeckého súdu, ktorým dohodu schválil, a na ktoré sa otec odvoláva však už aktuálne nemožno na Slovensku uznať ani vykonať, keďže: Podľa čl. 23 písm. e) Nariadenia: „Rozsudok týkajúci sa rodičovských práv a povinností sa neuzná, ak je nezlučiteľný s neskorším rozsudkom týkajúcim sa rodičovských práv a povinností vydaným v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie.“ Podľa čl. 47 ods. 3 Nariadenia: „Najmä rozsudok, ktorý bol osvedčený v súlade s čl. 41 ods. 1 alebo 42 ods. 1, nemožno vykonať, ak je nezlučiteľný s neskorším vykonateľným rozsudkom.“ (pričom v zmysle čl. 2 bod 4 Nariadenia sa rozsudkom rozumie aj uznesenie). A teda, vzhľadom k tomu, že uznesenie je vydané a vykonateľné (keďže bolo doručené obom účastníkom) a bolo vydané súdom, ktorý mal právomoc konať, postupom, ktorý navrhuje otec, už aktuálne postupovať nemožno. Ako matka uviedla, výkon tejto dohody v praxi by bol tak, či tak, len ťažko realizovateľný ak vôbec. Vo svojom odvolaní si ďalej otec vo viacerých svojich tvrdeniach protirečí resp. súd zavádza, keďže popisuje neúplne informácie. Matka v rámci svojho vyjadrenia k odvolaniu uviedla, otec súd takisto klame, keď uvádza, že počul, ako maloletej za dverami bytu zakrýva ústa, aby nemohla na otca volať. Matka uviedla, že nemá vedomosť o tom, že by sa otec vôbec nachádzal v mieste ich bydliska, nieto sa domáhal ešte styku s maloletou. Uvedené tvrdenia otca však možno ľahko vyvrátiť, keďže v prvom rade matka uviedla, že žije s maloletou v rodinnom dome a nie v byte. V druhom rade, ich dom je ohraničený cca 2,5 metra vysokým plotom, ktorý sa nachádza cca 10 metrov od ich domu. Vchod do domu sa dokonca nachádza z druhej strany domu (teda nie zo strany, kde je ulica), čo je cca 30 metrov od plotu. Inak povedané, otec sa nemal ako dostať k dverám ich domu bez toho, aby neoprávnene vstúpil na pozemok tým, že prelezie 2,5 metra vysoký plot. Ak by sa tak stalo, o uvedenom by určite mali vedomosť. Čo sa týka spomínaných emailov, nakoľko prílohy k odvolaniu zo strany súdu matke doručené neboli, nevie sa k týmto relevantne vyjadriť. Ako však už spomínala, problém s dohodou zo Stuttgartu okrem všetkých ostatných bol aj ten, že termíny styku otca s maloletou neboli jednoznačne definované a otec si tak chcel tieto termíny určovať jednostranne. Aj z tohto dôvodu je podstatné, že bolo vydané rozhodnutie, ktorým sa presne zastabilizovali termíny stretávania, čo sa týka dátumov aj časov, a preto už k uvedeným konfliktom nebude dochádzať. Aj z tohto dôvodu by mal odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu potvrdiť, aby sa tak opäť nedostali do situácie, kedy styk nebude presne zastabilizovaný. S tvrdením otca, že súd si mal pred vydaním rozhodnutia vyžiadať správu z Linky detskej istoty o tom, ako prebehlo stretnutie v máji 2018 sa takisto nemožno stotožniť.

Keďže pre súd je záväzný práve stav v čase vyhlásenia rozhodnutia a v tomto čase si boli s maloletou odcudzení, podstatný bol práve fakt, že došlo k závažnému narušeniu vzťahu otca s maloletou, a preto súd správne postupoval, keď si toto potvrdenie nevyžiadal, nakoľko toto by bolo pre rozhodovanie súdu aj tak irelevantné. Matka má za to, že súd prvej inštancie preto na základe vyššie uvedeného správne postupoval, keď styk otca s maloletou upravil odlišne, vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a vzhľadom na osvedčenú obavu, že realizácia styku podľa dohody by mohla mať negatívny vplyv na zdravie, psychický, či fyzický vývoj maloletej, keďže medzi stretnutiami otca s maloletou uplynulo dlhšie časové obdobie, v dôsledku ktorého došlo k ochladnutiu ich vzťahu a vzájomnému odcudzeniu sa, ako aj s ohľadom na fakt, že otec sa bezpochyby násilia voči matke aj maloletej dopustil. V tejto súvislosti otec takisto súd zavádza keď tvrdí, že trestné konanie bolo zastavené, no ďalej neuvádza, za akých podmienok. Ako už matka uviedla, voči otcovi bol vydaný rozsudok, v rámci ktorého bol uznaný vinným z ublíženia na zdraví. V rozhodnutí krajského súdu síce bolo konanie zastavené, avšak nebolo konštatované, že otec sa skutku nedopustil. Krajský súd podmienil zastavenie konania podmienkou, že otec v lehote 9 mesiacov absolvuje 10 protiagresívnych tréningov (z čoho jednoznačne vyplýva, že aj krajský súd mal zato, že agresivita je u otca preukázaná a prítomná) a konanie zastavili len v dôsledku toho, že tieto tréningy absolvoval. Ak by ich neabsolvoval, tak by sa v konaní ďalej pokračovalo. A teda aj ďalší dôkaz, ktorý otec predložil, a to list advokáta zo dňa 24.05.2017 nemá relevanciu, keďže nemožno tvrdiť, že advokát tvrdenia matky vyvrátil pokiaľ krajský súd rozhodol tak, ako rozhodol a z tohto rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že agresivitu otca mal za preukázanú. Matka má zato, že slovenský súd postupoval správne, keďže bezpochyby mal právomoc v danej veci konať, takisto správne vyhodnotil, že od podpisu dohody došlo k podstatnej zmene pomerov, v dôsledku čoho by v prípade, ak by sa malo postupovať podľa dohody došlo k ohrozeniu najmä psychického zdravia maloletej, keďže súdy sú vo veciach týkajúcich sa maloletých detí povinné postupovať tak, aby boli chránené záujmy maloletých detí. Matka má zato, že potrebu bezodkladnej úpravy riadne osvedčila, a preto navrhuje, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne.

8. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

9. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nebol viazaný rozsahom ani dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 C.s.p. neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť, respektíve zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem), dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne a právne správne potvrdiť (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.).

10. Podľa § 65 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

11. Podľa § 66 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

12. Podľa § 67 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

13. Podľa § 367 ods. 3 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

14. Podľa § 367 ods. 4 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

15. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že na súde prvej inštancie je vedené konanie o rozvod a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej M. pod sp. zn. 37P/291/2017, ktoré nie je právoplatne skončené. Z obsahu spisu taktiež vyplýva, že rodičia dňa 12.04.2018 pred Vrchným krajským súdom v Stuttgarte uzavreli rodičovskú dohodu, na základe ktorej má odporca umožnený štvorhodinový styk s M. v Bratislave, počas dvoch rôznych sobotňajších predpoludní pod odborným

dozorom. Organizáciu príslušných termínov si dohodne samostatne. Dva týždne po poslednom styku pod dohľadom sa uskutoční v Bratislave stretnutie bez dozoru, a to od piatka 17:00 hod do nedele 18:00 hod. Od tohto posledného styku bez dohľadu v Bratislave sa vždy v päťtýždňovom odstupe uskutočnia pravidelné styky bez dohľadu v Bratislave, a to vždy od soboty 12:00 hod do stredy 17:00 hod. Odporca sa zaviazal, že v roku 2018 v rámci svojho styku nepodnikne žiadnu návštevu s M. v Bosne. Pre obdobie od 2019 sa zúčastnené osoby medzi sebou dohodnú na úprave styku počas prázdnin. Odporca počas termínov styku, s výnimkou dvoch stretnutí pod dohľadom, M. vyzdvihne u navrhovateľky a taktiež ju privedie naspäť. Navrhovateľka sa zaväzuje dieťa vydať odporcovi vždy v čase termínov styku. Zúčastnení sa dohodnú počas týždňov, keď nie je dohodnutý styk, umožniť jednorazový kontakt medzi odporcom a M. cez Skype alebo iné komunikačné zariadenie.

16. Účelom neodkladného opatrenia je dočasne upraviť pomery účastníkov, či už pred začatím konania alebo v priebehu konania. Možno ho nariadiť len vtedy, respektíve dovtedy, kým nie sú dané podmienky pre konečné rozhodnutie vo veci. Zásadne sa ním neprejudikuje právo účastníkov a tretích osôb. Stráca svoje opodstatnenie akonáhle súd poskytne ohrozenému alebo porušenému právu definitívnu ochranu. Musí byť pritom daná aspoň naliehavá potreba predbežnej úpravy a nárok musí byť osvedčený.

17. V danom prípade odvolací súd uvádza, že v tomto prípade v zmysle čl. 8 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 (ďalej len „Nariadenie“), podľa ktorého: „Súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania“ je daná právomoc slovenského súdu konať a rozhodovať v predmetnej veci. Ani jeden z účastníkov nenamieta, že maloleté dieťa má na území Slovenskej republiky svoj domicil, a preto právomoc slovenského súdu konať a rozhodovať vo veci je daná. Pokiaľ ide o namietanie už skôr uzavretej dohody t.j. dohody zo dňa 12.04.2018 uzavretej pred Vrchným krajiným súdom v Stuttgarte, ktorá určitým spôsobom upravuje styk maloletej s otcom, v tomto prípade odvolací súd udáva, že bez ohľadu na to, či uvedená dohoda bola vydaná v zmysle právomoci nemeckého súdu alebo nie, je potrebné rešpektovať, že bola medzi rodičmi uzavretá. Na druhej strane je však nepochybné, že od uvedeného času t.j. od apríla roku 2018 nedochádza k naplneniu tejto dohody, ktorá je s najväčšou pravdepodobnosťou nezrozumiteľná pre oboch rodičov. Odvolací súd si dovoľí uviesť, že v tomto prípade je aj nevykonateľná, nakoľko nie je zrejmé, ktoré konkrétne soboty má styk prebiehať a súčasne upravuje styk do budúca, pričom pre rozsudok aj pre uznesenie je v zmysle nášho právneho poriadku rozhodujúci stav v čase vyhlásenia uznesenia (resp. rozsudku). Je totiž zrejmé, že na základe tejto dohody prebehol styk otca s maloletou dcérou iba 2 x a to v máji 2018 a v januári 2019. Podľa odvolacieho súdu je nepochybné, že takáto úprava styku maloletej s otcom nie je dostatočná, a ani nie je v záujme maloletej. Preto odvolací súd udáva, že je potrebné, aby neodkladné opatrenie, ktorým súd prvej inštancie dočasne upravil styk otca s maloletou, a ktoré má byť realizované posledný víkend v kalendárnom mesiaci v sobotu od 10.00 do 16.00 v sídle Linky detskej istoty bolo potrebné zo strany odvolacieho súdu ako vecne správne potvrdiť. Je nutné, aby kontakt otca s maloletou dcérou zostal zachovaný, pričom odvolaciemu súdu nie je zrejmé, prečo otec uvedenú úpravu styku nariadenú prostredníctvom neodkladného opatrenia namieta a odvoláva sa na dohodu uzavretú dňa 12.04.2018 pred Vrchným krajiným súdom v Stuttgarte, hoci na základe tejto dohody sa styk otca s maloletou riadne nerealizuje. Pokiaľ ide v tomto prípade o posúdenie prekážky rei iudicatae vo vzťahu k uzavretej dohode zo dňa 12.04.2018 pred Vrchným krajiným súdom v Stuttgarte odvolací súd udáva, prekážka veci právoplatne rozhodnutej (rei iudicatae) nastáva vtedy, ak sa má v ďalšom konaní prerokúvať totožná vec, o ktorej už v inom konaní bolo právoplatne rozhodnuté. O totožnú vec ide vtedy, pokiaľ ide v novom konaní o (i) ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka (ii) rovnakého predmetu konania a (iii) tých istých osôb. Rovnaký (totožný) predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, ktorými bol uplatnený. Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako bol súdom skutok (skutkový dej), ktorý bol predmetom pôvodného konania, posúdený po právnej stránke, ale významné je, či došlo k zmene skutkových okolností. V tomto prípade je nepochybné, že za rok a pol od schválenia predmetnej dohody došlo k zmene pomerov, maloletá sa do vydania prvoinštančného rozhodnutia stretla s otcom iba 2 x, pričom kontakt otca s maloletou musí byť zachovaný. Inak povedané odvolací súd má za to, že sa zmenili pomery od schválenia predmetnej dohody v konaní pred nemeckým súdom a to jednak uplynutím času, nedostatočným stretávaním sa otca s maloletou, ako aj prístupom matky k otcovi a pravdepodobne aj čiastočným ukludnením napätých vzťahov medzi rodičmi. Z týchto dôvodov má odvolací súd za to, že nebola splnená podmienka rovnakých skutkových tvrdení potrebná pre kladné posúdenie otázky rei iudicatae v danej veci. Na záver odvolací súd zdôrazňuje, že je

nepochybné, že vzájomné väzby medzi otcom a dcérou treba obnoviť postupne, a preto predmetné nariadené neodkladné opatrenie súdom prvej inštancie spĺňa svoj účel. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

18. Odvolací súd zdôrazňuje, že otec svoje odvolanie do výroku, ktorým súd dočasne zveril maloletú M. do osobnej starostlivosti matky nepodal, a preto predmetné uznesenie vo výroku o dočasnom zverení maloletej matke nadobudlo riadnu právoplatnosť. Zostávajúce skutočnosti tvrdené otcom v odvolaní, ako aj skutočnosti tvrdené matkou v rámci vyjadrenia k odvolaniu a súčasne rodičovské zručnosti oboch rodičov budú predmetom prieskumu vo veci samej.

19. Odvolací súd na záver apeluje na oboch rodičov, aby zvážili svoju komunikáciu a snažili sa dohodnúť o výkone práv k maloletej M., nakoľko pri viaznucej komunikácii rodičov sa práve maloletá M. stane „nástrojom“ pre ich vzájomný „boj“, z ktorého potom vyplynú vyhrotené situácie negatívne vplyvajúce na maloleté dieťa. Súčasne odvolací súd apeluje na oboch rodičov, aby sa snažili vyriešiť vec samu (rozvod a úpravu práv a povinností k maloletej) a neriešili svoje spory čiastkovo, t.j. prostredníctvom návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré zbytočne predlžujú konanie vo veci, za predpokladu, že nie sú opodstatnené.

20. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).